

КРАЄЗНАВСТВО

Сторінка № 10, підготовлена районною громадською організацією "Сітка краєзнавців"

Десятого січня 1944 року частини 4-ї гвардійської армії генерала О. І. Рижова та танки 5-ї гвардійської танкової армії генерал-полковника П. О. Ротмістрова визволили Кам'янку.

3-я гвардійська армія складалася із трьох корпусів (18, 20 та 29), але після боїв у районі Кіровограда частина техніки була втрачена, інша знаходилася в ремайстернях. Однак, незважаючи на це, справлятися з технікою вихідні позиції в районі с. Баландине. Саме під час форсування річки в цьому населеному пункті затону танк "Валентайн", канадського виробництва, який у 1990 році був піднятий.

Головний напрямок удару танкістів було направлено в район Шполи. Основними ударами частини вважались 20-й та 29-й гвардійські корпуси, в складі яких налічувалося

Визволяли танкісти

на момент прориву (24 січня 1944 р.) — 102 танки, всього ж в армії налічувалося 178 танків, у тому числі 24 "Валентайни", "Пантера", 153 танки марки Т-34, Т-70, СУ-76.

25 січня в район прориву стрілковий і кавалерійський з'єднань були направлені танкові підрозділи, але бездоріжжя та сильна відлига скували рух частин 5-ї гвардійської танкової армії.

Через два дні німецькі війська 47 танкового корпусу генерал-лейтенанта Ніколаса фон Формана, 111 танкового корпусу генерала Г. Брайта та танкової дивізії СС "Вікінг" завдали масового удару в районі Капітанівки, Тишківки, Оситняжки. Там розгорілися дуже жорстокі танкові бої, які докотилися до Оляниного, Радиванів-

ки, Коханівки. В цьому районі 20-й танковий корпус втратив біля 10 машин. Однак німецькі танкісти залишили на полях біля Капітанівки до 30 одиниць техніки.

А вже 28 січня частина 5-ї гвардійської танкової армії ввійшли до Звенигородки, де з'єдналися із 6-ю танковою армією і українського фронту.

Таким чином, танковий удар із району Кам'янки поклав початок оточення німецько-фашистських військ в районі Корсуня-Шевченківського, яке завершилося розгромом частини цих оточених підрозділів в середині лютого 1944 року.

Ю. ЛЯШКО,
завідуючий Кам'янським історичним музеєм.

Приурочуючи 60-річчю Перемоги

Кам'янською районною держадміністрацією, Кам'янською районною та міською радами, відділами освіти і культури райдержадміністрації, Кам'янським державним історико-культурним заповідником та районною громадською організацією "Сітка краєзнавців" 29 квітня цього року о 10.00 годині в приміщенні музичної школи буде проведено Другу районну науково-краєзнавчу конференцію з історії рідного краю, присвячену 60-річчю Перемоги у Великій Вітчизняній війні.

Метою і завданням конференції є сприяння поглибленню інтересу до подій Великої Вітчизняної війни та патріо-

тичному вихованню молоді.

Пленарні та секційні засідання плануються провести за такими напрямками:

— бойові дії на території Кам'янського району в роки Великої Вітчизняної війни;

— партизанський і підпільний рух на території краю;

— Кам'янський район в період окупації;

— людина як головний чинник перемоги у Великій Вітчизняній війні;

— учинення подій Великої Вітчизняної війни на території Кам'янського району.

В конференції візьмуть участь краєзнавці-

аматори, наукові співробітники заповідника, вчителі загальноосвітніх шкіл, учні старших класів. Матеріали повинні бути надруковані і подані до 20 березня 2005 року в оргкомітет (Кам'янський державний історико-культурний заповідник), тривалість виступу на конференції до 10 хвилин. Краєді дослідження будуть надруковані в спеціальному збірнику матеріалів цієї конференції.

З питань участі в конференції звертатися в Кам'янський державний історико-культурний заповідник за телефонами: 2-22-74, 2-19-75.

Оргкомітет.

Видатний український поет Василь Андрійович Симоненко народився у 1935 році в селі Білвіч Лубенського району на Полтавщині в селянській родині. Навчався у сусідньому селі — в Тарандинській середній школі. Вищу освіту здобув на факультеті журналістики Київського університету імені Т.Г. Шевченка. Працював у редакціях газет "Молодь України", "Черкаська правда", "Молодь Черкащини", "Робітничка газета".

"ВИБРАТИ НЕ МОЖНА ТІЛЬКИ БАТЬКІВЩИНУ"

Літературна палітра Василя Симоненка досить щедра. Крім ліричних поезій з-під його пера вийшли дошкульні сатиричні спітафії, байки, оповідання, жарти, казки для дітей.

За життя поета побачила світ лише одна його збірка "Тиша і грім" (1962). А вже після смерті вийшли книги "Земле тяжких" (1964), "Вино з троїнд" (1965), "Поезії" (1966). У шістдесяті роки чимало віршів Василя Симоненка "ходили" у "самвидаві", їх передавали один одному, читали під час мітингів біля пам'ятника Тарасу Шевченку у Києві.

У другій половині 60-х років ім'я поета потрапило у "чорний" список Причини — щоденникові записи і деякі вірші були опубліковані на заході.

Лише у вісімдесяті роки творча спадщина полум'яного майстра слова поступово повертається до широкого читача. Так, у 1981 році побачила світ його збірка "Лебеді материнства". А в 1988-му — заснована Всеукраїнська премія імені Василя Симоненка, яку щорічно присуджують молодим авторам за кращу поетичну книгу.

Нині творча громадськість нашої держави готується до гідного відзна-

чення 70-річчя від дня народження поета. Прізвищем, Черкаська обласна організація Національної спілки письменників України планує видати двотомник його творів. До першого тому мають увійти поетичні, мовозтвори В. Симоненка, а також листи і щоденник. Другий буде повністю присвячений поетичному доробку митця. Крім цього здійснюється реставрація хати у селі Білвіч Лубенського району Полтав-

ської області, де народився майбутній поет.

Широковідомими у всій Україні стали слова Василя Симоненка: *Можна все на світ вибрати, синку, Вибрати не можна Тільки Батьківщину.*

На фото: Василь СИМОНЕНКО, Черкаси, 1962 рік. (Фото надано Національним музеєм літератури України).

(УКРНІФОРМ).

ПАМ'ЯТНІ ДАТИ рідного краю у 2005 році

СІЧЕНЬ
1 - 60 років з дня народження А. О. Коваленка, головного редактора районної газети "Трудова слава" (1945);

3 - 105 років з дня прем'єри балету П. І. Чайковського "Сітка красуня", над яким композитор працював у Кам'янці.

14 - 95 років з дня народження В. І. Харченка, народного артиста УРСР (1910).

ЛЮТИЙ
2 - 25 років (1980) з дня відкриття нового призначення школи № 1;

14 - 85 років з дня народження Ф. Г. Погорлого, учасника бойових дій, уродженця с. Катеринівки (1920);

23 - 95 років з дня народження В. М. Колоти, учасника бойових дій, уродженця с. Михайлівки (1910);

24 - 65 років з дня народження А. М. Туренка, ректора Харківського авторозробного технічного університету, професора (1940);

75 років тому (1930) при Кам'янському цукрокомбінаті створено мавпячо-кінно-тракторну станцію (МКТС);

27 - 110 років з дня смерті Олександри Іванівни Давидової дружини декабриста В. Л. Давидова.

БЕРЕЗЕНЬ
4 - 85 років тому (1920) відбулись вибори до місцевих

ради депутатів трудящих Кам'янки;

15 - 60 років з дня народження С. І. Погрібного, начальника управління праці та соціального захисту населення райдержадміністрації;

17 - 90 років з дня народження М. Л. Кучеренка, учасника бойових дій, уродженця с. Лубецького (1915).

КВІТЕНЬ
3 - 85 років з дня народження В. К. Хоменка, учасника бойових дій, уродженця с. Косарі (1920);

9 - 70 років з дня народження О. М. Касяна, колишнього директора Кам'янського спиртозаводу, депутата обласної ради (1935);

10 - 85 років з дня народження Г. В. Ніколенка, учасника бойових дій, уродженця с. Жаботина (1920);

18 - 85 років тому (1920) адміністративне управління Чигиринського повіту перенесено в Кам'янку;

28 - 90 років з дня народження М. М. Солонька, учасника бойових дій, уродженця с. Куликівки (1915);

29 - 80 років з дня народження М. І. Денисюка, учасника бойових дій, жителя с. Коханівки (1925).

ТРАВЕНЬ
5 - 10 років Кам'янському історичному музею;

7 - 165 років з дня народження П. І. Чайковського,

композитора, який впродовж 28 років був і жив у Кам'янці;

65 років тому відкрито меморіальну дошку на будинку в Кам'янці, де жив П. І. Чайковський;

65 років тому в Кам'янському літературно-меморіальному музеї О. С. Пушкіна відкрито виставку П. І. Чайковського;

9 - 60 років Перемоги;

80 років з дня народження І. В. Слободяника, учасника бойових дій, жителя с. Тимошівки (1925);

15 - 80 років з дня народження Я. К. Капка, учасника бойових дій, уродженця м. Кам'янки (1925);

26 - 55 років з дня народження В. П. Юрченка, 12-разового чемпіона СРСР, учасника Олімпійських ігор (1950);

30 - 65 років з дня народження О. С. Холявка, колишнього голови Кам'янського райвиконкому, начальника райфінвідділу (1940).

ЧЕРВЕНЬ
22 - 110 років з дня народження К. В. Гвоздика, відомого українського радянського живописця, уродженця с. Рибодієвщини (1895);

засновано районну газету "Коллективна праця" (тип "Трудова слава");

6 - 80 років з дня народження Г. С. Гребенюка, кандидата технічних наук, уродженця с. Тимошівки (1925);

9 - 45 років з дня народження І. М. Швеція, голови районної ради;

14 - 85 років з дня народження М. К. Натальченка, учасника бойових дій, уродженця с. Коханівки (1920);

23 - 210 років з дня народження декабриста С. І. Муравйова-Апостола, який неодноразово бував у Кам'янці;

24 - 90 років з дня народження Д. С. Чередівка, учасника бойових дій, уродженця с. Жаботина (1915);

25 - 70 років з дня народження В. П. Шварця, доктора історичних наук, уродженця м. Кам'янки (1935);

30 - 75 років тому (1930) вийшов перший номер районної газети "Коллективна праця";

ЛИСТОПАД
9 - 80 років з дня народження Д. І. Ворони, колишнього голови районної ветеранської організації, учасника бойових дій, іпалвд Великої Вітчизняної війни (1925);

15 - 55 років з дня народження М. І. Солонька, голови Кам'янської районної державної адміністрації (1950);

3 - 75 років тому (1930)

16 - 210 років з дня народження О. М. Рагнського, друга Пушкіна, сина М. М. Раєвського. Олександр Раєвський був частим гостем Кам'янки, де жила його бабуся К. М. Давидова;

18 - 22 - 185 років з часу першого приїзду О. С. Пушкіна в Кам'янку (1820);

185 років тому в Кам'янці написав вірш О. С. Пушкіна "Нордга", "Редет облаков летучая гряда";

ГРУДЕНЬ
6 - 70 років з дня народження В. Ф. Ситника, професора, доктора економічних наук, уродженця с. Зербівки (1935);

7 - 115 років з часу створення опери П. І. Чайковського "Пікна дама";

130 років з дня виходу в світ твору фортеніанна ісе П. І. Чайковського "Пори року", над яким він працював у Кам'янці;

200 років з дня народження М. М. Волконської, дружини декабриста С. Г. Волконського, яка часто гостювала в Кам'янці, у своєї бабусі К. М. Давидової;

26 - 80 років з дня народження С. Л. Рузвільського, учасника бойових дій, уродженця с. Балашівки (1925);

27 - 10 років з дня народження А. П. Цесмістрелка, професора, кандидата економічних наук, уродженця м. Кам'янки (1935).